

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.05.1987, sp. zn. 6 Cz 20/87, ECLI:CZ:NS:1987:6.CZ.20.1987.1

Číslo: 28/1988

Právní věta: Jestliže je v organizaci více základních organizací ROH, je příslušný k udělení předchozího souhlasu s okamžitým zrušením pracovního poměru ZV ROH té základní organizace ROH, jehož působnost se vztahuje na trvalé pracoviště pracovníka, s nímž má být pracovní poměr takto rozvázán. Není proto rozhodné, zda pracovník je členem té základní organizace ROH, jejíž ZV ROH je příslušný udělit souhlas, nebo jiné základní organizace ROH.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.05.1987

Spisová značka: 6 Cz 20/87

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odbory, Okamžité zrušení pracovního poměru

Předpisy: 65/1965 Sb. § 53 ods. 1 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 28

Jestliže je v organizaci více základních organizací ROH, je příslušný k udělení předchozího souhlasu s okamžitým zrušením pracovního poměru ZV ROH té základní organizace ROH, jehož působnost se vztahuje na trvalé pracoviště pracovníka, s nímž má být pracovní poměr takto rozvázán. Není proto rozhodné, zda pracovník je členem té základní organizace ROH, jejíž ZV ROH je příslušný udělit souhlas, nebo jiné základní organizace ROH.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 22. 5. 1987, [6 Cz 20/87](#))

Žalobce se domáhal vydání rozsudku, jímž by bylo určeno, že okamžité zrušení jeho pracovního poměru podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. b) zák. práce, učiněné žalovanou organizací 18. 9. 1984, je neplatné; dále se domáhal, aby žalované organizaci bylo uloženo zaplatit mu 51 354,- Kčs. Uvedl mimo jiné, že byl předložen 23. 5. 1983 z gymnázia v P. Ž. na dobu od 25. 8. 1983 do 25. 8. 1984 do středního odborného učiliště společného stravování v P. H. a 26. 6. 1984 byl z tohoto středního odborného učiliště přeložen na dobu od 25. 8. 1984 do 25. 8. 1985 do středního odborného učiliště společného stravování v P. V. Před uplynutím doby prvního přeložení požádal, aby na školní rok 1984

- 1985 byl převeden na původní pracovní místo v gymnáziu v P. Ž. Protože mu žalovaná organizace nevyhověla, odmítl vykonávat práci v místě, jež mu bylo určeno při druhém přeložení. Odmítnutí výkonu práce v místě, kam byl neoprávněně přeložen, nelze považovat za neomluvenou nepřítomnost v práci; proto okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné.

Obvodní soud pro Prahu 1 rozsudkem určil, že okamžité zrušení pracovního poměru žalobce podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. b) zák. práce, která učinila žalovaná organizace 18. 9. 1984, je neplatné, a žalované organizaci uložil povinnost zaplatit žalobci 17 004,- Kčs; ohledně částky 34 350,- Kčs žalobu zamítl. Ve věci neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru dospěl k závěru, že žalobce sice porušil pracovní kázeň, nikoli však takovou intenzitou, jakou předpokládá ustanovení § 53 odst. 1 písm. b) zák. práce; bral přitom v úvahu, že teprve ve věci vedené u téhož soudu pod sp. zn. 23 C 22/85 a žalobce dověděl, že opatření žalované organizace z 26. 6. 1984 nebylo přeložením do jiného místa, než bylo sjednáno v pracovní smlouvě, jemuž by se mohl bránit.

K odvolání obou účastníků městský soud v Praze svým rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku a jinak jej změnil tak, že žaloba o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru žalobce z 18. 9. 1984 a o zaplacení částky 17 004,- Kčs se zamítá. K odůvodnění svého rozhodnutí zejména uvedl, že žalobce byl přijat do pracovního poměru 15. 8. 1962 jako učitel střední vzdělávací školy v P. Ž. (nyní gymnázium), kde pracoval do roku 1984. Z toho však nelze dovodit, že by se zmíněná škola stala místem výkonu práce žalobce, za toto místo je třeba považovat celé území působnosti příslušné školské správy (žalované organizace), která je oprávněna činit podle potřeby středních škol opatření k zajištění výuky tak, aby učitelé byli využiti na jiném pracovišti, kde je potřeb jejich práce. Takto žalovaná organizace postupovala i ohledně žalobce, jemuž uložila konat práci na jiném pracovišti. Pokud by v prvním případě mělo jít o přeložení do jiného místa, než bylo sjednáno v pracovní smlouvě, opatření z 26. 6. 1984 by bylo převedením žalobce na jeho původní pracovní místo, kdy pro nemožnost návratu zpět na gymnázium v P. Ž. bylo nutno žalobce zařadit na jiné pracoviště. Jestliže žalobce odmítl za této situace nastoupit na určené pracoviště a do práce nedocházel až do 18. 9. 1984, porušil pracovní kázeň intenzitou, pro kterou bylo okamžité zrušení pracovního poměru namístě. K tomuto výjimečnému opatření dal předchozí souhlas závodní výbor základní organizace ROH středního odborného učiliště společného stravování v P. H.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Žalobce se především domáhal určení, že okamžité zrušení jeho pracovního poměru podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. b) zák. práce je neplatné.

Podle uvedeného ustanovení může organizace zrušit pracovní poměr, jestliže pracovník porušil pracovní kázeň tak hrubým způsobem, že jeho ponechání v organizaci do uplynutí výpovědní lhůty není možné z důvodů udržení pracovní kázně v organizaci.

V daném případě šlo o to, zda žalobce porušil popsáním způsobem pracovní kázeň, když odmítl nastoupit od 25. 8. 1984 výkon práce ve středním odborném učilišti společného stravování v P. V., jak mu bylo uloženo žalovanou organizací 26. 6. 1984, a do 18. 9. 1984 v tomto místě nepracoval. Vyřešení této otázky záviselo na posouzení toho, o jaké opatření žalované organizace tu šlo, a zda je toto opatření platné. To bylo předmětem řízení ve věci vedené u obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 23 C 22/85. Rozsudkem tohoto obvodního soudu z 8. 7. 1985 č. j. 23 C 22/85-34, potvrzeným rozsudkem městského soudu v Praze z 17. 1. 1986 sp. zn. 13 Co 636/85, byla zamítnuta žaloba o určení, že přeložení žalobce z učiliště v P. H. je neplatné (a stejně tak i žaloba o uložení povinnosti k náhradě mzdy). Nejvyšší soud ČSR rozsudkem z 22. 5. 1987 sp. zn. 6 Cz 23/87 zrušil uvedený

rozsudkem odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, takže ve věci sp. zn. 23 C 22/85 obvodního soudu pro Prahu 1 bude třeba dále jednat a po doplnění skutkových zjištění rozhodnout podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího soudu ČSR.

Rozhodnutí soudu vydané v uvedené věci bude mít význam i pro posouzení toho, zda k okamžitému zrušení pracovního poměru organizací byl dán předchozí souhlas závodního výboru ROH.

Výkladem ustanovení § 18 odst. 2 a § 59 odst. 1 zák. práce a čl. 2, věta první, a čl. 6 písm. e) usnesení IV. všeodborového sjezdu o závodních výborech základních organizací ROH (které je přílohou k zákonům č. 37/1959 Sb. a č. 65/1965 Sb.) je nutno dojít k závěru, že orgánem příslušným udělit souhlas k okamžitému zrušení pracovního poměru (a tím realizovat účast pracovníků a jejich kolektivů na kontrole činnosti organizace) je zásadně závodní výbor. Jestliže je v organizaci ustaveno více základních organizací ROH, které si volí závodní výbor jako výkonný a řídicí orgán, je příslušný k udělení zmíněného souhlasu vždy ten závodní výbor, jehož působnost (místně vymezená působností základní organizace) se vztahuje na trvalé pracoviště pracovníka, s nímž má být pracovní poměr takto rozvázán, a to bez ohledu na to, zda je pracovník členem ROH nebo ne (srov. sborník III Nejvyššího soudu ČSSR „Nejvyšší soud v občanském soudním řízení v některých věcech pracovních právních, občanskoprávních a rodinněprávních“, SEVT, Praha 1980, str. 62 a 63). Proto v případě pracovníka, jenž je členem ROH, není rozhodné, zda je členem základní organizace, jejímž výkonným a řídicím orgánem je závodní výbor příslušný udělit předchozí souhlas, popřípadě jiné základní organizace ustanovené v té nižší složce organizace, v níž je pracovníkovo dočasné pracoviště.

V projednávané věci teprve po vyjasnění obsahu a platnosti opatření žalované organizace z 26. 6. 1984, což je předmětem řízení ve věci sp. zn. 23 C 22/85 obvodního soudu pro Prahu 1, bude možné z výše uvedených hledisek posoudit, zda k okamžitému zrušení pracovního poměru žalobce dal souhlas závodní výbor ROH příslušný podle trvalého pracoviště žalobce po 28. 8. 1984.

Odvolací soud proto svým rozhodnutím porušil zákon v ustanoveních § 18 odst. 2, § 29 odst. 1 písm. b), § 59 odst. 1 a § 276 odst. 3 zák. práce.